

hírek

Farah Pahlavi és Andy Warhol a Teheráni Kortárs Művészeti Múzeumban
1977-ben, a művész munkái előtt

TÍZ PICASSÓT TALÁLTAK TEHERÁNBAN

¶ Egy új kiállításra készülődve és a múzeum raktárépületeinek felújításakor számtalan elfeledett műalkotásra, köztük Picasso tíz művére bukkantak a Teheráni Kortárs Művészeti Múzeum (Tmoca) gyűjteményében – adta hírül a *The Art Newspaper*. Az iráni intézmény 2019 februárjától nagyszabású kiállításon mutatja be nyugati művészeti gyűjteményének azon darabjait, amelyek Reza Pahlavi sah 1979-es elűzése óta rejtve maradtak a nyilvánosság előtt. A gyűjtemény a nyugati művészetek egyik legnagyobb és legértékesebb kollekciója a világon, olyan művészek remekműveivel, mint Claude Monet, Max Ernst, Vaszilij Kandinszkij, Pablo Picasso, Francis Bacon, Jasper Johns vagy Andy Warhol. (MTI)

DÍJAZOTT MÚZEUMOK ÉS MUNKATÁRSAIK

¶ A Magyar Múzeumi Történész Társulat Wellmann Imre-emlékérmét idén Kaján Imre, a Göcseji Múzeum igazgatója kapta a történeti muzeológia terén kifejtett kiemelkedő teljesítményéért. Az idén először díjazták a Múzeumok Éjszakája legkreatívabb szervezőcsapatát. A KREA-K-TÍV című pályázat feladata az idej MÚZÉJ-szlogen: *Ami összeköt: Csálád és Kultúra* minél kreatívabb, ötletesebb és eredményesebb feldolgozása volt. A győztes

a zalaegerszegi Göcseji Múzeum lett, amely a felújítás és átépítés előtt álló – már kiállítások nélküli – épületben tudott izgalmas programokat kialakítani. Két neves nemzetközi dizájnversenyen is díjat nyert a Petőfi Irodalmi Múzeum Szabó Magda-kiállításának logója, amelyet Farkas Anna grafikusművész vezetett. A munkát az amerikai Type Directors Club zsűrije ötvenöt ország több mint kétezer nevezéséből választotta ki; a szintén amerikai Graphis kiadó Design Annual 2019 pályázatán pedig Gold Winner elismerést nyert. (MC)

TULAJDONOST VÁLTOTT A SZIKLAKÓRHÁZ

¶ A magyar államtól Budapest Főváros Önkormányzatának tulajdonába került a Sziklakórház ingatlana. A Sziklakórház Atombunker Múzeum a fővárosi múzeumok körében önálló, tematikus múzeumként működik tovább. (MTI)

KITÜNTETÉSEK AUGUSZTUS 20-A ALKALMÁBÓL

¶ A Magyar Arany Érdemkereszt polgári tagozat kitüntetésben részesült Kőszegi Antal építésmérnök, a Szépművészeti Múzeum rekonstrukciós munkálatainak főmérnöke és Limbacher Gábor, a Kubinyi Ferenc Múzeum igazgatója. Magyar Érdemrend lovagkereszt

polgári tagozat kitüntetést kapott Demeter Zsófia, a Kodolányi János Főiskola tanára, a székesfehérvári Szent István Király Múzeum volt igazgatója. Móra Ferenc-díjat vehetett át Kalla Zsuzsa Katalin, a Petőfi Irodalmi Múzeum gyűjteményi igazgatója és főigazgató-helyettese, valamint Népessy Noémi, az Óbudai Múzeum igazgatója. Pauler Gyuladíjban részesült Tyekvicska Árpád, a szentendrei Ferenczy Múzeumi Centrum Muzeológiai Osztályának vezetője. (MC)

ELHUNYT KOVÁCS ESZTER

¶ 51 évesen váratlanul elhunyt Kovács Eszter, a Budapesti Történeti Múzeum Középkori Főosztályának gyűjteményvezető főmuzeológusa. A múzeumban töltött két évtizedes munkája során a városi régészeti ásatások kiváló szakértőjévé vált: meghatározó szerepe volt a budavári ferences kolostor, a Margit-szigeti domonkos apáca kolostor, a pesti belvárosi plébániatemplom, budavári polgárházak régészeti ásatásában, műemléki falkutatásában és a pesti síkság településkutatásában. Magyarországi és külföldi kiállítások sorának rendezésében vett részt a rábízott gyűjtemény tudós ismerőjeként. (BTM.HU)

ÚJ KIÁLLÍTÓHELY NYÍLT AZ AQUINCUMI MÚZEUMBAN

¶ Az egykori Mithras-szentély romjai fölémelt, részlegesen rekonstruált Symphorus Mithraeum az ókori római település vallási életének egy titokzatos kultuszát mutatja be. A Nap fia győzelmét ünneplő szentélyben a csaknem százötven eredeti tárgy és másolat

mellett kisfilm és animáció is segíti a kultusz bemutatását. A szentélyt 1941-ben tárták fel, ám az itt talált kivételes leletegyüttes darabjai – köztük a bikaölő Mithras istenség kultuszszobra – csak most, hetvenhét évvel később láthatók először együtt, eredeti környezetükben. (MTI)

MEGÚJULT A PANNON CSILLAGDA TÁRLATA

¶ Európában is egyedülálló létesítmény a bakonymbéli Pannon Csillagda, amely a Balaton-felvidéki Nemzeti Parkban dacol a fényszennyezéssel. Az úrkutatást bemutató új kiállításon a hatvanas években indult Holdkutatás állomásaitól a várhatóan a 2030-as években megvalósuló Marsra-szállásig ránk váró kihívásokat is megismertetik. A tárlat érdekessége a Marsról származó meteoritszelet, valamint egy olyan mérleg, amely a Holdon és a Marson mérhető testsúlyt mutatja, amely töredéke a földi tömegnek. (MTI)

SZÍNHÁZI EMLÉKEZET A NETEN

¶ Színészek, rendezők, írók, táncosok népszerűsítik kis videókon az Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet *Színházi emlékezet megőrzése* elnevezésű adatbázisát, amely rendezett formában tárja az érdeklődők elé az összegyűjtött színházi dokumentumokat, s a leíró adatok mellett magukat a forrásokat is elérhetővé teszi. Az adattár megjeleníti a kiválasztott színház történetét, előadásait, az azokról írt kritikákat, elemzéseket, fotókat és videókat, interjúkat. A dokumentumok közé bekerülhetnek olyanok is,

melyeket nem a PIM–OSZMI őriz, így egységes színházi gyűjtemény jön létre. Az egyelőre három színház történetét feldolgozó portálon megtalálhatók a bábos kutatócsoport, a Színház- és Filmművészeti Egyetem anyagai, színháztörténeti írások és a szakdolgozók katalógusa is. A kutatást összetett kereső segíti. (SZINHAZTORTENET.HU)

TERVPÁLYÁZAT A KÖZLEKEDÉSI MÚZEUMRA

¶ Közzétették a MÁV egykori Északi Járműjavítójának területén felépítendő Új Közlekedési Múzeum nemzetközi tervpályázatát; az előzetesen meghívottak között több sikeres magyar és világhírű külföldi építésziroda található. A pályázaton tizenöt építésziroda indulhat; a meghívott résztvevők körén túl a fennmaradó helyekre bármely tervező pályázhat, aki az alkalmassági feltételeknek megfelel. A tervezési szakasz a 2019. február 28-i eredményhirdetéssel zárul, a kivitelezés 2020 és 2022 között várható. (MTI)

ÁTALAKUL A MÁTRA MÚZEUM KIÁLLÍTÁSA

¶ Felújítás miatt bezárt a Magyar Természettudományi Múzeum Mátra Múzeuma ásványtani és őslénytani kiállítása. Helyén novembertől egy – az Európai Unió által támogatott – interaktív természettudományos élménytér létesül, ami részben kiállításként, részben múzeumpedagógiai foglalkozások színtereként üzemel. Az élménytérben helyet kapnak a Mátra ásványkincsei, az ehhez kapcsolódó bányászat, a Mátra kialakulásának főbb

mozzanatai – vulkanizmus, tizenötmillió évvel ezelőtti élővilág –, a pleisztocén élővilága, az ember tájformáló szerepe, hatása természeti környezetére. (FACEBOOK.COM/MATRAMUZEUM)

BÍRÓ ANNAMÁRIA-EMLÉKSZOBA NYÍLT DECSEN

¶ A sárközi és a barcasági fazekasság kiváló művelője, Bíró Annamária életét és munkásságát bemutató emlékszobát avattak a Tolna megyei Decs faluházában. Családi hagyatékból válogatták ki a mintegy száznyolcvan népi és modern kerámiát, amelyek mellett személyes dokumentumok, oklevelek, újságcikkek, levelek ismertetik a népművész pályáját. A kiállítási anyag életmű-keresztmetszetet ad az 1998-ban, negyvenhét évesen elhunyt alkotóról, aki halála évében nyerte el a népművészet mestere címet. (MTI)

LEXIKONT ADOTT KI A TERMÉSZETTUDOMÁNYI MÚZEUM

¶ Nagy vállalkozás, a *Magyarországi ornitológusok életrajzi lexikona* jelent meg a Magyar Természettudományi Múzeum kiadásában, a Magyar Tudományos Akadémia támogatásával. A szerző, Magyar Gábor tízéves munkával kutatta fel a magyar madártan neves alakjait és alig ismert képviselőit. A négy-százötvenöt személyt bemutató kötet szinte a teljes magyar ornitológia keresztmetszetét adja, s emléket állít a múzeumi szakembereknek is a preparátoroktól a múzeumigazgatókig. (MTTMUZEUM.BLOG.HU)

NINCS TÖBB INGYENES VASÁRNAP

¶ Az idei nyár után megszűnt Olaszországban a kulturális intézmények ingyenes látogathatósága szeptember első vasárnapján. A kormány döntése vegyes reakciókat váltott ki, a milánói polgármester közölte, városa továbbra is biztosítja a kedvezményt. Négy éve több mint négyszáznolcvan állami kulturális intézmény, köztük az ókori romváros Pompeji, a római Colosseum és a firenzei Uffizi is ingyenesen volt látogatható minden hónap első vasárnapján. Bár a kedvezményt most megszüntették, az intézmények szabad kezet kaptak, hogy folytatják-e a gyakorlatot. (MTI)

ELTŰNT A BRIT PARLAMENT KOLLEKCIÓJÁNAK EGY RÉSZE

¶ Nem találnak 224 alkotást a brit parlament hozzávetőleg kilencezer darabos műgyűjteményéből. A leltár szerint hiányzó festményekről, rézkarcokról és nyomatokról azt sem tudják, ellopták-e őket, vagy az elavult nyilvántartás hibája az egész. A szakemberek remélik, a parlament felújítása alkalmat ad számukra több hiányzó mű megtalálására s a katalógusbeli régi hibák tisztázására. (MAGYARMUZEUMOK.HU)

RESTAURÁLÁS DUNASZERDAHELYEN

¶ Különlegesen értékes dokumentumokat mentettek meg a Csallóközi Múzeumban, a többnyire pergamenre és 19. századi papírra írt okmányokat a restaurátorok megtisztították. Összesen tizenhárom, zömében kézzel írt okmányt konzerváltak, amire hatezer

eurós támogatást ítél meg a Kulturális Alap. A restaurált darabok között van a Csallóközti ábrázoló öt térkép, ezek legrégebbike 1663-ból való. Az okmányok közt vannak céhlevelek, céhes iratok és nemesi családok okiratai. A múzeum ebben az évben is sikeresen pályázott, ha minden jól megy, elkezdhetik két halottaskocsi felújítását, ezek végleges helye a somorjai múzeum egyik fedett, védett épületében lesz. (UJSZO.COM)

3D-S DIGITALIZÁLÁS AZ UFFIZIBAN

¶ Az Indiana Egyetem és a firenzei Uffizi képtár együttműködésének köszönhetően mostantól a világ legkedveltebb műtárgyai és szobrai is megtekinthetők térhatású képeken. Egy újonnan indított honlapon (digitalsculpture-uffizi.org) teszik közzé a gyűjtemény jelenleg több mint háromszáz digitalizált szobrát és töredékét. Az amerikai egyetemen működő Virtuális Világörökség Laboratórium (VWHL) olasz partnereivel együttműködve öt év alatt digitalizálja 3D-s rendszerben a görög és római szobrászat teljes gyűjteményét az Uffizi, a Pitti Palota és a Boboli Kert egészében. (ARTDAILY.COM)

ELKÉSZÜLT SZOHÁG MŰZEUMA

¶ Egy év híján három évtized alatt készült el a felső-egyiptomi Nemzeti Múzeum Szohágban. Az építési munkákat számos alkalommal meg kellett szakítani a műszaki részleteket, belső-építészeti megoldásokat és kiállítási tárgyakat érintő viták, valamint finanszírozási problémák miatt. A több mint 8700 négyzetméteres – akadálymentesített – múzeum kétszintes ősi

egyiptomi szentélyre hasonlít, amely a Nílusra néz. A kiállítás elmeséli a régészeti lelőhelyekben gazdag kormányzóság egyedülálló történetét, valamint bemutatja azokat a helyi uralkodókat, akik kulcsszerepet játszottak az egyiptomi civilizáció formálásában. A kiállítási tárgyak az egyiptomi élet hat központi elemén – királyság, család, konyhaművészet, hit és vallás, munka, valamint ipar, textilek és kézművesség – keresztül mutatják be az egyes korokat a hellenisztikus, római, kopt és iszlám korszakot is beleértve. (EGYPTTODAY.COM)

VISSZAKÉRT ÉS VISSZAKERÜLT MŰKINCSEK

¶ Nagy-Britannia visszaad nyolc, fosztogatás útján Irakból kikerült sumer régiséget, amelyet a rendőrség foglalt le egy műkereskedőtől. Dokumentumok hiányában az ötezer éves műtárgyak származási helyét a British Museum munkatársai kutatták fel aprólékos munkával. Visszakerül az Egyesült Államokból a Prágától délre fekvő Konopiste kastélyába az a gazdagon díszített reneszánsz pajzs, amelyet a második világháború idején a náci raboltak el, majd 1976-ban a philadelphiai művészeti múzeumra hagyta egy német műgyűjtő. Több száz ókori műtárgyat és több ezer régi pénzérmét kapott vissza Egyiptom Olaszországtól, az ókori egyiptomi birodalmak idejéből származó kincseket az olasz hatóságok foglalták le Nápolyban. Az ausztriai Linz városa visszaszolgált egy műgyűjtő örökösének egy 1951-ben kölcsönkapott Gustav Klimt-rajzot, amelyet évtizedekig elveszetteknek hittek, ám – nagy meglepetésre – tavaly előkerült a Neue Galerie volt alkalmazottjának hagyatékából.

A szintén eltűnt három Schiele-festményt még keresik. Visszaadott a berlini Bode Múzeum az örökösöknek egy a náci által elkobzott gótikus domborművet, de a faszobor a helyén marad, mert az intézmény – mely adományozás útján jutott a műtárgyhoz az 1990-es évek végén – rögtön vissza is vásárolta azt. A Húsvét-szigeteki őslakosok visszakérnek a londoni British Museumtól egy egyedülálló moai szobrot, amelyet a britek százötven éve vittek el a Chile partjaitól háromezer-ötszáz kilométerre lévő egyik szigetről, hogy Viktória királynőnek ajándékozzák. A múzeum álláspontja szerint a közérdek azt diktálja, hogy a bazaltszobor Londonban maradjon, az intézményben ugyanis milliók láthatják minden évben. Hatvan éve ellopott Buddha-szobrot találtak meg egy angliai kiállításon s juttattak vissza Indiába. A szobor tulajdonosának fogalma sem volt róla, hogy a kincs, amelyet őrizget, valójában az a 12. századi bronz alkotás, melyet 1961-ben loptak el az indiai Nalanda város archeológiai múzeumából, tizennégy másik tárggyal együtt. (MC)

REHABILITÁLTÁK BEATRIX RUFOT

¶ A német múzeumvezető az amszterdami Stedelijk Museum éléről botrányos körülmények között távozott. A vádak szerint tevékenységében alkalmanként összemósódtak a köz- és a magánérdekek; múzeumon kívüli szerepvállalásai összeférhetetlenek voltak igazgatói funkciójával, s munkája során csorbát szenvedett az átláthatóság követelménye is. Az ügyet kivizsgáló független vizsgálóbizottság azonban a lemondott igazgatóval szembeni vádak nem tartja megalapozottnak.

A bizottság jelentése következtében lemondott a múzeum elnöke és a héttagú elnökség további két tagja. (ARTPORTAL.HU)

MEGNYÍLT A SZERB NEMZETI MÚZEUM

¶ Másfél évtizedes zárva tartás után Belgrádban ismét látogatható a nemzeti múzeum, amelyet az épület rossz állapota miatt zártak be. A munkák közben az épület külső és belső szerkezetét is felújították, korszerűsítették a raktár- és a kiállítóhelyiségeket, valamint korszerű biztonsági, világító- és szellőzőrendszert építettek ki. A múzeum három emeletén, több mint ötezer négyzetméteren régészeti, történelmi, művészeti kiállítások mutatják be a négy-százezres gyűjtemény legjavát. (MTI)

A VALLÁSSZABADSÁG HÁZA KOLOZSVÁRON

¶ Kolozsvár – Mátyás király szülőháza mellett – másik legrégebbi épülete felújítása után a közösséget szolgálja. Az 1568-as tordai országgyűlés vallásügyi határozatának négy-százötvenedik évfordulóját ünneplő jubileumi év keretében avatták fel az unitárius püspöki palota műemlék épületében az új szellemi központot, kulturális teret, tudományos kutatóközpontot és múzeumot. A felújítási munkálatok meghaladták az unitárius egyház anyagi lehetőségeit, a több mint hatmillió lejre rúgó költségek négyötödét a magyar kormány állta, a többi a román kormány, Kolozsvár önkormányzata, magánszemélyek adományai és az egyház saját hozzájárulása révén jött össze. (MASZOL.RU)

ZSIDÓ MÚZEUM NYÍLT MAROSVÁSÁRHELYEN

¶ A helyi zsidó közösség múltjával ismerkedhetnek meg a látogatók az új múzeumban, amelyet a zsinagóga melletti földszintes épületben rendeztek be. A gyűjtemény – egyebek mellett – tóratekerceket, könyveket, rabbiviseletet, családi fényképalbumokat, lakberendezési tárgyakat, marosvásárhelyi hírességek (a sörgyáros Bürger Albert, Harag György rendező, Antal Pál bábszínház-alapító, Kovács György színművész, Izsák Márton szobrászművész, Salamon Ernő költő és Ligeti Ernő zeneszerző) portréit sorakoztatja fel. A kiállítást Karácsony István történész, a Maros Megyei Múzeum munkatársa rendezte, a relikviák közt akad Budapestről kölcsönzött darab is. A múzeum külső falán márványtábla örökíti meg az 1944-ben elhurcolt és meggyilkolt iskolások, tanítók, tanárok nevét. (MTI)

TÁVOZIK A KUNSTHALLE WIEN IGAZGATÓJA

¶ Nicolaus Schafhausen jövő márciusban, mandátumának lejártá előtt három évvel távozik a neves bécsi kiállítóhely éléről. A bőséges kuratori és vezetői tapasztalatokkal Düsseldorfból érkezett igazgató 2012-es kinevezése óta az intézmény mintegy negyven tárlatnak adott otthont, ezek a Kunsthallét kifejezetten progresszív kiállítóhellyé tették – ám a nézőszám nem növekedett a kívánt módon. Schafhausen politikai okokkal magyarázza lemondása okát, de vannak olyan hírek is, hogy valójában a müncheni Haus der Kunst élére pályázik. (ARTPORTAL.HU)

ARTMAGAZIN

16. évfolyam, 2018 / 6. szám

nka

www.artmagazin.hu

elofizetes@artmagazin.hu

Topor Tünde:
Francia körkép: Monet-modernisták

Horányi Éva:
Építész nyugágyban és rajzasztalnál
Lábjegyzetek Kozma Lajosról

Lépcold Zsanett:
„Kényelmesen élhet, dolgoznak a gépek”
A nő és a szocialista reklám
